

Vergaderjaar 1988-1989

20 066

## Herziening van de Woningwet

Nr. 14

### EINDVERSLAG

Vastgesteld 22 juni 1989

Na kennis te hebben genomen van de memorie van antwoord en de daarbij gevoegde nota van wijziging zijn in de vaste Commissie voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening<sup>1</sup> nog de onderstaande opmerkingen gemaakt en vragen gesteld. Met de beantwoording hiervan acht de commissie de openbare behandeling van het wetsvoorstel voldoende voorbereid.

#### Algemeen

De leden van de C.D.A.-fractie constateerden met tevredenheid dat de regering in de memorie van antwoord en de daarbij gevoegde nota van wijziging een aantal bij deze leden levende bezwaren en onduidelikheden weg had kunnen nemen. Niettemin wensten zij nog een aantal vragen te stellen en opmerkingen te maken, waarvan zij de beantwoording nodig achtten alvorens een plenair debat over dit wetsvoorstel te kunnen voeren.

Deze leden deelden de voorkeur van de regering om de gevolgen van de aanbevelingen van de Parlementaire Enquêtecommissie Bouwsubsidies en van de vastgestelde Nota Volkshuisvesting in de jaren Negentig (kamerstuk 20 691) in een afzonderlijk wetsvoorstel neer te leggen.

De leden van de P.v.d.A.-fractie merkten op dat in de memorie van antwoord de regering verwijst naar enige ontwikkelingen welke gevolgen zullen hebben voor de Woningwet, maar in het onderhavige wetsvoorstel niet zijn verwerkt. Daarbij worden met name genoemd de ontwerp-Nota Volkshuisvesting in de jaren Negentig en de Parlementaire Enquêtecommissie Bouwsubsidies. Met name de laatste zal een grote invloed hebben, zo verwachtten de leden van de P.v.d.A.-fractie, omdat één van de aanbevelingen van de enquêtecommissie is geweest het terugdringen van subdelegatie door middel van algemene maatregelen van bestuur. De leden van de P.v.d.A.-fractie wilden weten wat wordt bedoeld met de zinsnede dat «de gevolgen van de aanbevelingen van de Parlementaire Enquêtecommissie Bouwsubsidies nog onvoldoende zijn uitgekristalliseerd». Daarnaast vroegen deze leden op welke wijze deze aanbevelingen zullen worden opgevolgd.

<sup>1</sup> Samenstelling:

Leden: De Beer (VVD), ondervoorzitter, Weijers (CDA), Eversdijk (CDA), Spieker (PvdA), Van Erp (VVD), Lauxtermann (VVD), Veldhoen (PvdA), Van Noord (CDA), Van Vlijmen (CDA), De Pree (PvdA), Wolters (CDA), Van Es (PSP), Tommel (D66), Jorritsma-Lebbink (VVD), Paulis (CDA), Schaefer (PvdA), voorzitter, Tegelaar-Boonacker (CDA), Wolffensperger (D66), Verspaget (PvdA), Melkert (PvdA), Koetje (CDA) Netelenbos (PvdA) en Lonink (PvdA).

Plv. leden: Scherpenhuizen (VVD), Nijland (CDA), Oomen-Ruijten (CDA), Swildens-Rozendaal (PvdA), Te Veldhuis (VVD), Van Rey (VVD), Wöltgens (PvdA), Schartman (CDA), Baas-Jansen (CDA), Müller van Ast (PvdA), Van de Camp (CDA), Lankhorst (PPR), Eisma (D66), J. T. van den Berg (SGP), Boers-Wijnberg (CDA), Rienks (PvdA), Vriens-Auerbach (CDA), Nypels (D66), Leerling (RPF), Castricum (PvdA), Schutte (GPV), Vos (PvdA) en Hummel (PvdA).

De leden van de fractie van D66 hadden met interesse kennis genomen van de memorie van antwoord. Zij achtten het thans niet opportuun uitgebreid op alles uit de memorie van antwoord in te gaan. Deze leden deelden met sommige andere fracties het onbehagen over de thans voorgestelde herziening van de Woningwet in relatie tot de wijzigingen die ongetwijfeld volgen uit de nog te voeren discussie over de Nota Volkshuisvesting in de jaren Negentig. Zij vroegen of de indieners het met hen eens zijn dat wijziging na wijziging op zich ook strijdig is met het streven naar deregulering.

De leden van de S.G.P.-fractie hadden met belangstelling kennisgenomen van de memorie van antwoord en de bijgevoegde nota van wijziging. Zij hadden waardering voor de wijze waarop de regering is ingegaan op de inbreng van deze leden. Niettemin bestond er bij hen behoefte op een aantal punten uit de memorie van antwoord nog nader in te gaan.

Deze leden konden er begrip voor opbrengen dat een aantal nieuwe ontwikkelingen sedert de indiening van het wetsvoorstel in dit stadium niet meer in het voorstel kunnen worden ingepast. Zij dachten hierbij aan de aanbevelingen van de Parlementaire Enquêtecommissie Bouwsubsidies en de uitvoering van de Nota Volkshuisvesting in de jaren Negentig. Het gevolg hiervan is wel dat er na de inwerkingtreding van de herziene Woningwet binnen redelijke termijn ingrijpende wijzigingsvoorstellen verwacht kunnen worden. Tegen deze achtergrond vroegen de leden van de S.G.P.-fractie tegen welk tijdstip de regering de inwerkingtreding van dit wetsvoorstel ziet, alsmede een globale termijnbepaling van de in te dienen voorstellen, als uitvloeisel van gevoerde en nog te voeren discussies, in relatie met dit wetsvoorstel. Op deze plaats merkten deze leden nog op dat de opmerkingen in de memorie van antwoord met betrekking tot de discussie over de Nota Volkshuisvesting in de jaren Negentig in een ander daglicht komen te staan als bedacht wordt dat bij de uitvoering van de VROM-begroting 1989 wel degelijk geanticipeerd wordt op de beleidsvoornemens uit de Nota.

Het lid van de G.P.V.-fractie had over het algemeen met waardering kennis genomen van de memorie van antwoord en van de daarbij gevoegde nota van wijziging. Dit nam niet weg, dat hij op een enkel hoofdpunt en op een aantal onderdelen van mening bleef verschillen met de bewindslieden.

Hij bleef moeite houden met het karakter van de herziening van de wet. Qua vormgeving gaat het om een geheel nieuwe Woningwet. Dat leidt ertoe dat alle aspecten, welke bij de vaststelling van een nieuwe wet een rol kunnen spelen, bij deze behandeling aan de orde zouden moeten kunnen komen. De strekking van de herziening blijft echter beperkt tot wijzigingen die uit een oogpunt van deregulering of decentralisatie wenselijk of nodig zijn. Op grond daarvan worden meer principiële vragen, die vanuit andere gezichtshoeken kunnen worden gesteld, als buiten de orde beschouwd.

Genoemd lid meende, dat uit praktische overwegingen hiermee kan worden ingestemd, maar zou deze werkwijze niet gaarne herhaald zien bij andere wetgeving. De argumenten van de regering om in het wetsvoorstel niet vooruit te lopen op de besluitvorming over de Nota Volkshuisvesting in de jaren Negentig kon dit lid onderschrijven. Minder duidelijk was dit voor hem ten aanzien van de aanbevelingen van de Parlementaire Enquêtecommissie Bouwsubsidies. Dit lid meende uit de spaarzame woorden welke de bewindslieden aan deze aanbevelingen hebben gewijd een zekere terughoudendheid te proeven ten opzichte van de uitvoering van deze aanbevelingen.

## **Hoofdstuk 1. Inleiding**

De leden van de C.D.A.-fractie waren de regering erkentelijk voor de uiteenzetting over de spanning die, ook in dit wetsvoorstel, bestaat tussen uitgangspunten van decentralisatie en deregulering. Zij meenden dat een dergelijke spanning op een aantal punten onvermijdelijk is, maar toch zoveel mogelijk voorkomen of opgelost moet worden. Zij reageerden vanuit dat oogpunt dan ook met instemming op de wijzigingen die de regering heeft voorgesteld in dit wetsvoorstel met betrekking tot de welstandszorg en tot het wettelijk regelen van de plannings- en programmeringscyclus.

De beantwoording van de vragen over de bestuurlijke lasten voor gemeenten als gevolg van dit wetsvoorstel had deze leden nog niet geheel overtuigd. Wel was duidelijk dat met VNG en IPO overeenstemming is bereikt over de bestuurlijke lasten voortvloeiend uit de decentralisatievoorstellen, maar met betrekking tot de dereguleringsvoorstellen blijkt een dergelijke overeenstemming niet uit de beantwoording. De regering meent dat de financiële gevolgen voor de gemeenten van deze laatste groep voorstellen niet te kwantificeren zijn en beperkt zich derhalve tot een kwalitatieve benadering. Deze leden vroegen of tussen regering en gemeenten c.q. de VNG overeenstemming bestaat over de uitkomsten van de kwalitatieve analyse.

De leden van de P.v.d.A.-fractie hadden kennis genomen van de teleurstelling van de regering over hun zienswijze terzake van de betekenis van het onderhavige wetsvoorstel voor de nagestreefde vereenvoudiging van de regelgeving op het gebied van de bouw. Voorts stelt de regering dat zij niet vermag in te zien welke overwegingen deze leden tot die zienswijze had gebracht. Deze leden waren van mening dat een ingewikkeld en uitbundig met regelgeving omgeven stelsel, vervangen wordt door een ander ingewikkeld en uitbundig met regelgeving opgetuigd stelsel. Dit overtuigde hen er niet zonder meer van dat er sprake zou zijn van een verbetering van de regelgeving in de bouw. Deze leden wilden voorts hun erkentelijkheid uitspreken over de bij de memorie van antwoord gevoegde geactualiseerde, schematische opgave van de in voorbereiding c.q. in procedure zijnde wetsvoorstellen waarmee bij de redactie van het onderhavige wetsvoorstel rekening is gehouden.

Het had de leden van de V.V.D.-fractie wat verbaasd dat de regering na alle opgedane ervaring toch noch de langdurige procedure van (deregulerings)nota, voorontwerp en wetsvoorstel rechtvaardigt. Het argument, dat een dergelijke procedure tijdwinst kan opleveren, wordt nu juist in het onderhavige geval door de feiten weerlegd. Niet alleen is de tijd, welke inmiddels is verstreken, zeer lang geweest (bijna acht jaar!); maar ook blijkt uit het voorlopig verslag en de memorie van antwoord dat op tal van – soms essentiële – onderwerpen de discussie uit de UCV's wordt herhaald. Dit onderwerp leent zich echter minder goed voor een schriftelijke gedachtenwisseling. De hier aan het woord zijnde leden zeiden daarom hierop nog te zullen terugkomen bij de plenaire behandeling.

## **Hoofdstuk 2. Deregulering**

### *2.1. Algemeen*

Mede op verzoek van de leden van de C.D.A.-fractie heeft de regering in de memorie van antwoord een beschouwing gegeven over het netto-deregulerend effect van de voorstellen uit het wetsvoorstel. Deze leden waren ervan overtuigd dat aan de zijde van de burger en bouwbedrijfs-

leven inderdaad sprake zal zijn van grotere rechtsgelijkheid en rechtszekerheid en zij achtten dit van groot belang. Zij waren echter minder overtuigd van een substantiële vermindering van de bestuurlijke lasten voor gemeenten van dit wetsvoorstel.

Weliswaar zullen gemeenten door de invoering van het Bouwbesluit minder aandacht hoeven te besteden aan het vastleggen van technische voorschriften. Daar staat echter tegenover, dat zij zich meer dan in de huidige situatie zullen moeten bezinnen op de subsidievoorwaarden en technische eisen voor sociale woningbouw. Deze eisen vloeien dan immers niet meer automatisch voort uit de (model-)bouwverordening.

De vereenvoudiging van de toetsing van bouwaanvragen door de invoering van een meldingsplichtige categorie bouwwerken leidt wellicht tot een vermindering van bestuurlijke lasten voor gemeenten. Echter daar staat tegenover dat gemeenten indien nodig in het bestemmingsplan nadere eisen zullen moeten stellen aan het bouwen van meldingsplichtige bouwwerken.

Deze leden vroegen de regering hierop nog eens nader in te gaan vanuit het oogpunt van deregulering.

## *2.2. Uitwerking beleidsvoornemens*

### *2.2.1. Bouwverordening*

De leden van de C.D.A.-fractie waren er door de gegeven argumenten van overtuigd, dat eenheid en doorzichtigheid op het terrein van de bouwregelgeving gediend is met het nemen van een Bouwbesluit en dat de mogelijkheden van de huidige Woningwet om tot een dergelijke eenheid en doorzichtigheid te komen daarvoor een minder doelmatige weg is.

De beantwoording van de door deze leden gestelde vragen over het Bouwbesluit had een aantal zaken voor deze leden verduidelijkt. Zij toonden zich daarvoor erkentelijk. Op één punt had de beantwoording van de regering nadere vragen opgeroepen. Het was deze leden nog steeds niet geheel duidelijk, wat de zin zou kunnen zijn van het geven van technische voorschriften voor de bestaande voorraad indien deze technische eisen zodanig worden vastgesteld dat in principe de gehele woningvoorraad daarbinnen valt. Het kwam deze leden voor dat in een dergelijk besluit alleen zou kunnen staan welke woningen geschikt zullen zijn voor bewoning en welke niet. Indien dit de enige functie is van het te nemen besluit, zo vroegen zij, zou hiervoor dan geen minder gecompliceerde manier kunnen zijn?

De hier aan het woord zijnde leden merkten op dat de regering ervan uitgaat dat de vrijstellingsbevoegdheid voor gemeenten in geval van verbouw/woningverbetering niet zal leiden tot wijziging van het woningverbeteringsbeleid. Geheel gerustgesteld waren deze leden echter nog niet. Kan nader inzicht worden gegeven in de mate waarin en de wijze waarop in de huidige bouwpraktijk gebruik wordt gemaakt van de vrijstellingsbevoegdheid op grond van artikel 12 van de huidige Woningwet?

De leden van de V.V.D.-fractie vroegen naar aanleiding van de in de memorie van antwoord gedane mededelingen over de bevoegdheid van gemeenten om nadere (technische) eisen te stellen indien sprake is van gemeentelijke subsidies, of dit ook van toepassing is in de gevallen, waarbij de gemeente als «tussenstation» fungeert voor rijkssubsidies. Te denken ware hierbij niet slechts aan kopkosten (waar de gemeente nog een eigen beleid kan voeren) maar ook aan bij voorbeeld de premie voor huurwoningen in de marktsector, waar de gemeente weinig meer is dan doorgeefluik. Of geldt de gemeentelijke bevoegdheid tot het stellen van nadere eisen slechts indien de subsidie ook werkelijk door de gemeente zelf wordt gefinancierd?

Te gelegener tijd zal de werking van het Bouwbesluit aan een praktijktoets worden onderworpen, zo staat in de memorie van antwoord. Kan daarover meer worden medegedeeld? Zal die toets nog plaatsvinden alvorens het onderhavige wetsvoorstel (en ook het Bouwbesluit) in werking treedt? En valt zulks in te passen in het tijdschema zonder dat dit tot grote vertraging van de invoering leidt? Waarop zal precies worden getoetst? Wie verricht de evaluatie, en hoe zal naar de Tweede Kamer worden gerapporteerd?

Kan een volledig overzicht worden verstrekt van alle normbladen, die ingevolge het Bouwbesluit verplicht moeten worden nageleefd met vermelding van het onderwerp, waarop zij betrekking hebben en het aantal bladzijden, dat zij beslaan?

De leden van de S.G.P.-fractie hadden kennisgenomen van de argumenten ten gunste van het Bouwbesluit, boven het hanteren van de (model-)bouwverordening. In dit verband kregen zij gaarne een antwoord op de vraag in welke mate de afwijkingen van de (model-)bouwverordening betrekking hebben op het onderdeel van de technische voorschriften. Zij hadden namelijk de indruk dat de (model-)bouwverordening juist op het punt van de technische voorschriften slecht functioneert.

De leden van de S.G.P.-fractie hadden begrepen dat het niet in de bedoeling ligt op enig moment het kwaliteitsniveau, bij voorbeeld in het licht van de toestand van de bestaande woningvoorraad, te verlagen. Zij kregen van de regering dan ook gaarne een bevestiging van hun stellingname dat de prestatie-eisen, zoals geformuleerd in het ontwerp-Bouwbesluit, gekoppeld aan het normkostensysteem, een minimum-garantie vormen voor het kwaliteitsniveau van de huidige sociale woningbouw.

Tenslotte vroegen de leden van de S.G.P.-fractie welke hoofdstukken het Bouwbesluit in totaliteit gaat omvatten en of het haalbaar is het gehele Bouwbesluit tegelijk met de herziene Woningwet, in werking te laten treden. —

### 2.2.2. *Aansluitvoorwaarden*

Uit de antwoorden op de over dit onderwerp gestelde vragen was de leden van de C.D.A.-fractie duidelijk geworden, dat er verschillen bestaan in aansluitvoorwaarden tussen de diverse betrokken bedrijven/instellingen. Zij vroegen hoe de genoemde model-aansluitvoorwaarden zich verhouden tot de in het Bouwbesluit aan te wijzen aansluitvoorwaarden van technische aard.

### 2.2.3. *Bouwvergunning*

De leden van de C.D.A.-fractie hadden zich verbaasd over het feit dat de regering in de memorie van antwoord als criteria voor het aanwijzen van meldingsplichtige bouwwerken slechts aanmerkt de bouwtechniek en het veiligheidsrisico en daarbij niet betreft de relatie die een meldingsplichtig bouwwerk kan hebben op de omgeving. Deze leden meenden dat een dergelijk criterium zou moeten worden meegewogen bij het aanwijzen van meldingsplichtige bouwwerken, niet alleen vanuit het oogpunt van de bescherming van de (visuele) kwaliteit van de gebouwde omgeving, maar ook ter beperking van de noodzaak voor gemeenten om in kwetsbare gebieden via het bestemmingsplan eisen te stellen aan de bouw van meldingsplichtige bouwwerken. In het verlengde hiervan vroegen zij wat de regering zich voorstelt van de eisen die de gemeenten via het bestemmingsplan kunnen stellen aan de bouw van meldings-

plichtige bouwwerken. Kunnen deze eisen betrekking hebben op alle aspecten van deze bouwwerken of slechts op de stedenbouwkundige? Indien dit laatste het geval is, vroegen deze leden om een nadere uiteenzetting over de reikwijdte van stedenbouwkundige eisen.

In dit verband noemden zij het voorbeeld van een gemeente, die in het bestemmingsplan opneemt dat meldingsplichtige bouwwerken dienen te voldoen aan redelijke eisen van welstand en voor de beoordeling daarvan in de bouwverordening nadere regels stelt. Kan op dit voorbeeld worden gereageerd?

De aan het woord zijnde leden hadden goede nota genomen van de antwoorden van de regering op de gestelde vragen over de mogelijkheid van fictieve verlening van een bouwvergunning drie maanden na de aanvraag. Naar aanleiding daarvan vroegen zij om duidelijkheid te verschaffen over de positie van derden-belanghebbende in het geval een vergunning verleend wordt in strijd met het bestemmingsplan. Zij zagen gaarne bevestigd, dat het voor de positie van een derde-belanghebbende die bezwaar aantekent tegen een dergelijke vergunning geen verschil uitmaakt of de vergunning regulier/feitelijk is verleend of fictief.

Deze leden hadden door de beantwoording van de regering meer begrip gekregen voor en vertrouwen in het invoeren van de fatale termijn van drie maanden, ook bij gecompliceerde bouwprojecten. Zij konden zich echter nog steeds voorstellen dat in incidentele gevallen goedwillende en goedwerkende gemeentebesturen voor zodanige situaties kunnen komen te staan, dat een periode van drie maanden te kort is om de bouwvergunningsprocedure te doorlopen. Zij achtten het, in ieder geval in theorie, mogelijk dat een gemeente zonder vooroverleg geconfronteerd wordt met een zeer ingewikkeld bouwplan en door omstandigheden niet tijdig kan beschikken over de benodigde interne of externe deskundigheid om een dergelijk plan goed te beoordelen. Zij waren er daarom nog niet van overtuigd, dat er voor dergelijke incidentele gevallen geen voorziening zou moeten worden opgenomen in de wet. Kan dit nader worden onderzocht.

Met het oog op de beoordeling daarvan door de Kamer vroegen de leden van de P.v.d.A.-fractie om toezending van het ontwerp-Besluit meldingsplichtige bouwwerken.

Het speelt de leden van de V.V.D.-fractie te moeten vernemen dat de voorbereiding van het ontwerp-Besluit meldingsplichtige bouwwerken nog niet voldoende is gevorderd om deze te kunnen publiceren. Toch zal dit ontwerp weldra gereed moeten zijn, omdat het immers tegelijk met het onderhavige wetsvoorstel in werking moet treden. Zij drongen er nogmaals bij de regering op aan om dit ontwerp nog tijdig, dat wil zeggen vóór de plenaire behandeling van dit wetsvoorstel, aan de Tweede Kamer toe te sturen. Het gaat hier om een essentieel onderdeel van de nieuwe wetgeving en het is voor het goede begrip van wat nu wel en wat niet onder meldingsplichtige bouwwerken moet worden verstaan nodig, daarover meer te weten dan het uiterst summiere voorbeeld dat de regering op bladzijde 29 van de memorie van antwoord heeft gegeven.

Hoezeer de leden van de V.V.D.-fractie het ook eens waren met de fictieve verlening van de bouwvergunning zoals voorgesteld in het wetsvoorstel, zij moesten gehoord de schriftelijke gedachtenwisseling erkennen dat er een probleem kan ontstaan indien daarbij sprake is van strijdigheid met artikel 43. Hadden zij de regering goed begrepen dat – gesteld dat er geen derden zijn die bezwaar maken – in een dergelijk geval de gemeente, na nalatig te zijn geweest, zelf een AROB-beroep tegen de bouwvergunning moet gaan instellen? Zou dat geen ietwat absurde consequentie zijn van dit wetsvoorstel? En betekent dat

bovendien geen extra belasting voor de Afdeling Rechtspraak van de Raad van State? Zou daarom een constructie, waarbij de bouwvergunning van rechtswege niet is verleend indien sprake is van strijd met artikel 43, niet verkieslijker zijn?

De leden van de V.V.D.-fractie konden zich, na het antwoord van de regering, ermee verenigen dat het gemeen overleg met de regering over de splittingsvergunning zal worden gevoerd bij de behandeling van de ontwerp-Huisvestingswet, aangezien dit onderdeel bij de herziening van de Woningwet slechts als overgangsbepaling figureert.

De leden van de fractie van D66 waren door de redenering in de memorie van antwoord over de vergunningprocedures niet overtuigd. Zij vroegen zich nog steeds af waarom sprake moet zijn van drie categorieën en waarom afgeweken moet worden van de huidige terminologie. Ook de afdoeningstermijn achtten zij te kort en zij drongen er nogmaals op aan een mogelijkheid tot verlenging van de beslistermijn op te nemen.

De leden van de S.G.P.-fractie waren nog niet overtuigd van het nut van de in het wetsvoorstel neergelegde driedeling in vergunningsplichtige, meldingsplichtige en vrije bouwwerken. Enerzijds hadden zij wel oog voor de beoogde uniformiteit en rechtsgelijkheid, anderzijds vonden zij dat de regering zich wat te gemakkelijk afmaakt van het voorstel van de VNG om een onderscheid te maken in twee categorieën. Deze leden betwijfelden overigens of de bestuurlijke c.q. ambtelijke lasten van het laatstgenoemde voorstel veel hoger zouden uitvallen dan de in het wetsvoorstel vervatte systematiek. Zij zagen een systematische vergelijking op dit punt gaarne tegemoet.

Het gestelde ten aanzien van de verruiming van de afdoeningstermijn had de leden van de S.G.P.-fractie teleurgesteld. Zij voorzagen dat in de praktijk hier de nodige problemen over zullen ontstaan, temeer daar na afloop van de termijn van drie maanden een vergunning van rechtswege geacht wordt te zijn verleend overeenkomstig de ingediende aanvraag. Zij waren ook niet zo gelukkig met de opmerking dat de beoordeling van een aanvraag voor een bouwvergunning wel door derden kan geschieden, hetgeen gefinancierd zou kunnen worden uit de te heffen bouwleges. Daarnaast vonden zij dat het beoogde deregulerings-effect wel te zeer wordt verengd tot een verkorting van de proceduretijd. Zij verzochten dan ook om dit aspect opnieuw in overweging te nemen.

Het lid van de G.P.V.-fractie was door de memorie van antwoord niet overtuigd van de juistheid van het voorstel, de rechtsfiguur van de fictieve vergunningverlening in te voeren. Integendeel, zijn bezwaren tegen deze rechtsfiguur in dit verband waren vergroot. Het is niet zonder reden, dat de wetgever tot nu toe slechts sporadisch gekozen heeft voor een rechtsfiguur, die rechten doet ontstaan, welke niet het resultaat zijn van een weloverwogen besluit, waarbij aan geldende regels is getoetst en belangen zijn afgewogen. De fictieve vergunning is moeilijk kenbaar, maar heeft wel rechtsgevolgen voor de aanvrager, de overheid en derden. Aan de vergunning kunnen geen nadere voorschriften worden verbonden, welke nodig zouden zijn in het algemeen belang of de belangen van derden.

Het lid van de G.P.V.-fractie onderkende, dat de rechtsfiguur wordt voorgesteld om een knelpunt in de bestaande procedure weg te nemen. Hij meende echter, dat het een misverstand zou zijn te veronderstellen dat de fictieve vergunning de belangen van de burger en het bouwbedrijfsleven dient. Immers, juist vanwege het gebrekkige karakter van de fictieve vergunning is de kans groot dat er een Arob-procedure tegen zal worden ingesteld en dat dit met succes zal gebeuren. Voor zover er sprake zal zijn van een fictieve vergunning zal het vaak gaan om zaken

waarbij een afweging van belangen aan de orde is, welke bij een normale besluitvorming zou resulteren in een weigering van de vergunning of in een vergunning met nadere voorschriften of onder het verlenen van vrijstelling.

Een fictieve vergunning, waarmee wordt beoogd de rechten en de rechtszekerheid van de burger te dienen, zal in de praktijk dan ook gemakkelijk tekort doen aan de rechten van derden en de rechtszekerheid van de aanvrager niet dienen.

Het lid van de G.P.V.-fractie vond het dan ook onjuist te stellen dat een fictieve weigering veeleer het belang van de gemeente dient dan dat van de aanvrager. Hij vroeg waaraan de bewindslieden hun standpunt ontlenen dat voor een vergunningverlening na fictieve weigering altijd een nieuwe aanvraag om bouwvergunning noodzakelijk zal zijn. Is dit conform de praktijk met fictieve weigeringen in andere wettelijke regelingen?

Dit lid onderkende, dat ook een fictieve bouwvergunning in het gemeentelijke bouwregister moet worden ingeschreven. Het ontging hem echter wat de praktische waarde daarvan is. Immers, welke garantie bestaat er dat een gemeentebestuur «dat stil zit» wel tijdig de fictieve vergunningverlening zal vermelden? En hoe kan een derde belanghebbende tijdig weten dat een fictief besluit in het register is ingeschreven dat voor hem van belang kan zijn?

De fictieve vergunning is inderdaad geen geheel nieuw fenomeen. Dat neemt echter niet weg, dat het om een rechtsfiguur gaat waarvan een zeer terughoudend gebruik gemaakt dient te worden. Uitgerekend een bouwvergunning, waarbij het zozeer gaat om afweging van belangen, leent zich niet voor fictieve verlening.

#### 2.2.4. *Welstand*

Het verheugde de leden van de C.D.A.-fractie dat de regering bij nota van wijziging is teruggekomen op haar oorspronkelijke voorstellen omtrent de welstandsregeling. Deze leden meenden dat de regering in grote lijnen is tegemoetgekomen aan de bij de meerderheid van de Kamer levende bezwaren tegen de beperking van de welstandszorg tot zogenaamde gevoelige gebieden. Zij kondigden dan ook aan de door hen ingediende amendementen over dit onderwerp in te trekken bij de plenaire behandeling van het wetsvoorstel. In afwijking van de in deze amendementen neergelegde welstandsregeling wordt nu voorgesteld om bij enkel gemeenteraadsbesluit gebieden aan te wijzen waar welstandseisen niet van toepassing zijn. Deze lijn leek deze leden op het eerste gezicht niet consequent ten opzichte van de in het oorspronkelijke wetsvoorstel vervatte regeling, waarbij «gevoelige gebieden» wel bij bestemmingsplan of leefmilieuvordering moesten worden aangewezen in combinatie met een overgangsregeling (artikel 127). De aan het woord zijnde leden vermochten nog niet in te zien waarom van deze lijn zou moeten worden afgeweken.

Een andere afwijking ten opzichte van de in de amendementen van de heer Van Noord vervatte regeling is de verplichting voor gemeenten (in plaats van bevoegdheid) om in de bouwverordening criteria op te stellen omtrent redelijke eisen van welstand en dergelijke. Dit voorstel werd door de leden van de C.D.A.-fractie toegejuicht, omdat daarmee gemeenten gehouden zijn om zich te bezinnen op het voeren van een weloverwogen welstandsbeleid.

In dat licht bezien worden de aanvankelijke bezwaren van deze leden tegen de mogelijkheid één deskundige te belasten met de welstandsadviesering minder. Wel achtten zij het nodig dat gemeenten in de bouwverordening ook criteria opstellen voor de wijze waarop de adviesering plaatsvindt. Zij gingen ervan uit dat de door de regering voorgestelde wijziging van artikel 8, zesde lid, hierin voorziet.



Met enige voldoening hadden de leden van de P.v.d.A.-fractie kennis genomen van de gewijzigde opstellen van de regering op het punt van het welstandstoezicht. Dit goede begin bracht hen niettemin tot het stellen van een aantal vragen. Is het de bedoeling, zo vroegen zij, in de bouwverordeningen inhoudelijke welstandscriteria op te nemen en zo ja, waarom? Daar het welstandstoezicht beperkt blijft tot vergunningsplichtige bouwwerken rees bij hen de vraag of het dan juist is om aan meldingsplichtige gebouwen geen welstandseisen te stellen. Deelt de regering de vrees van deze leden dat in sommige gevallen ongewenste ontwikkelingen niet zouden kunnen worden tegengegaan?

Het zal duidelijk zijn dat de leden van de V.V.D.-fractie weinig ingenomen waren met de nota van wijziging, die de regering op aandrang van een aantal fracties heeft ingediend op het punt van het welstandstoezicht. Wat deze leden betreft, had het wetsvoorstel beter ongewijzigd kunnen blijven. Zij overwogen een amendement terzake, teneinde de Tweede Kamer een principiële uitspraak te ontlokken. Overigens deelden zij als next best de opvatting van de regering (en van de fracties van de P.v.d.A. en de R.P.F.) dat kan worden volstaan met de aanwijzing van ongevoelig gebied bij eenvoudig raadsbesluit.

Vanzelfsprekend waren de leden van de D66-fractie verheugd over de nota van wijziging voor wat betreft het welstandstoezicht.

De leden van de S.G.P.-fractie waren de regering bijzonder erkentelijk voor het tegemoetkomen aan de breed levende bezwaren tegen de voorgestelde welstandsregeling. Zij konden met de nu voorgestelde regeling instemmen. Met betrekking tot de advisering door één persoon behielden deze leden hun aarzeling, zeker nu meer wordt uitgegaan van het beginsel dat er welstandstoezicht is. Nogmaals stelden zij dat zij veel waarde hechten aan een onafhankelijke advisering, met een mogelijkheid van mandatering aan een persoon door een commissie voor zaken van een ondergeschikte betekenis. Zij vernamen gaarne hierover de opvatting van de regering.

Het lid van de G.P.V.-fractie had met instemming kennis genomen van de nota van wijziging op dit punt, al was voor hem het punt van de hogere bestuurlijke lasten bij het door de regering voorgestane systeem niet doorslaggevend. Hij kon er eveneens mee instemmen, dat subjectiviteit in de welstandsbeoordeling zoveel mogelijk moet worden beperkt. In dat verband begreep hij niet waarom de bewindslieden zo vasthouden aan de mogelijkheid van advisering door één enkele deskundige.

#### *2.2.5. Bouwregistratieverordening*

Het speelt de leden van de V.V.D.-fractie te moeten vernemen, dat de regering niet in wil gaan op een drietal door hen en anderen gedane suggesties ter verbetering van de bepalingen terzake de bouwregistratieverordening. Het betreft het als een gemeentelijke verplichting formuleren van de artikelen 8, tweede lid, onderdeel i, en 56; het doen plaatsvinden van de registratie zodra de bouwvergunning is aangevraagd en het geven van nadere voorschriften omtrent de bouw in eigen beheer, dit laatste ter voorkoming van sluikbouw onder het mom van zelfbouw. Deze leden overwogen op dit punt een amendement in te dienen.

Hierover hadden de leden van de S.G.P.-fractie nog slechts de vraag in hoeverre er sprake is van een verzwarende van de bestuurlijke lasten door

een toename van de werkzaamheden van het gemeentelijk bouw- en woningtoezicht en op welke wijze die overeenkomstig het bestuursakkoord worden gecompenseerd.

#### *2.2.6. Aanschrijving tot woningverbetering*

De leden van de fractie van de P.v.d.A. waren nog niet overtuigd van de onwenselijkheid van een complex-gewijze aanschrijvingsmogelijkheid tot woningverbetering. Hoewel deze leden het ingrijpende karakter van deze mogelijkheid erkenden, meenden zij toch dat de colleges van burgemeester en wethouders deze bevoegdheid als ultimum remedium, zouden moeten verkrijgen. Daarbij zou het volgens deze leden moeten gaan om het sluitstuk van een beleid dat gericht is op de aanpak van het woningbezit van eigenaarsbewoners, hetgeen veelal slechts moeizaam van de grond komt. De hier aan het woord zijnde leden memoreerden dat in vele gemeenten subsidies uit het stadsvernieuwingsfonds slechts complex-gewijs worden verstrekt. Een complex-gewijze aanschrijving kan het sluitstuk zijn van een dergelijke benadering. Hoewel deze leden oog hadden voor de argumentatie van de regering dat een complex-gewijze aanschrijvingsbevoegdheid in de Wet op de Stads- en Dorpsvernieuwing thuis hoort, meenden zij evenwel dat het gehele stelsel voor aanschrijving tot woningverbetering in één wet geregeld dient te worden. Voorts vroegen de leden van de P.v.d.A.-fractie de regering nog nader in te gaan op hun vraag waarom de aanschrijvingsbevoegdheid wordt beperkt tot het opheffen van woontechnische voorzieningen waarvoor subsidie beschikbaar is. Zoals zij in het voorlopig verslag al hadden opgemerkt, kan een aanschrijving op zichzelf wenselijk zijn, zonder dat subsidie verkregen kan worden op grond van de gemeentelijke subsidieverordening, bij voorbeeld omdat de gemeente inkomenscriteria hanteert. Het ontging de leden van de P.v.d.A.-fractie waarom de aanschrijving beperkt moet blijven tot bij algemene maatregel van bestuur genoemde woningen. Afgezien van de vraag inzake subdelegatie, begrepen deze leden niet waarom de financiële gevolgen voor het rijk niet zijn te schatten. De subsidies voor woningverbetering zijn immers gebudgetteerd, zo stelden deze leden, danwel afkomstig uit de gemeentelijke stadsvernieuwingsfondsen. Ook waren deze leden van mening dat de vraag, of een gericht beleid met betrekking tot het verbeteren van woningen, slechts op lokaal niveau kan worden beantwoord. Deze leden hielden voorts vast aan hun mening dat de termijn van 3 jaar waarbinnen niet opnieuw tot aanschrijving mag worden overgegaan, in de praktijk tot problemen kan leiden. Zij werden daarin gesterkt door de bezwaren welke de VNG bij brief van 21 maart 1989 heeft kenbaar gemaakt.

#### *2.2.7. Woningwet in relatie tot andere wetgeving*

De leden van de C.D.A.-fractie waren niet geheel tevreden gesteld door de opvattingen van de regering over de coördinatie van de bouwvergunning met andere vergunningprocedures in het bijzonder milieuvergunningen. Allereerst was het hen niet op voorhand duidelijk dat de systematiek van de Woningwet zich verzet tegen het weigeren van een bouwvergunning ingeval een milieuvergunning voor bouw of aanleg niet verleend is. Gaarne vernamen zij daarvoor een wat uitgebreidere argumentatie.

In de tweede plaats deden de passages omtrent de afstemming tussen het onderhavige wetsvoorstel en het wetsvoorstel algemene bepalingen milieuhygiëne bij hen de indruk postvatten dat een coördinatieregeling nog ver weg is en wellicht (bij voorbeeld bij het niet of slechts gedeeltelijk invoeren van de Wabm) helemaal niet van de grond zal komen. Dit achtten zij ongewenst en zij verzochten de regering om naarstig te

onderzoeken of het niet mogelijk zou zijn een of andere vorm van overgangsregeling te creëren, vooruitlopend op een definitieve regeling in de Wabm.

De leden van de P.v.d.A.-fractie wilden weten op welke wijze de toezegging, om milieudoelstellingen in alle facetten van beleid te zullen integreren, in de Woningwet gestalte zal krijgen. In dit verband verwezen zij naar de discussie die op dit moment in veel gemeenten wordt gevoerd over het terugdringen van het gebruik van tropisch hardhout. Kan een wijziging in deze zin tegemoet worden gezien?

### **Hoofdstuk 3. Decentralisatie van de volkshuisvesting**

Met instemming hadden de leden van de C.D.A.-fractie kennis genomen van de afslanking van de wettelijke regeling van de plannings- en programmeringscyclus, conform de wens van de grote meerderheid van de Kamer.

De leden van de P.v.d.A.-fractie hadden tot hun genoegen kennis genomen van de gewijzigde opvattingen van de regering ten aanzien van de plannings- en programmeringscyclus. De voorgestelde wijziging kan hun instemming hebben zonder dat zij overigens van mening waren dat het bouwprogramma niet langer taakstellend zou behoeven te zijn. De uitzonderingspositie voor de toegelaten instellingen om gehoord te worden, bleef deze leden nog bezighouden.

Enerzijds vonden zij dit vanzelfsprekend gezien de grote belangen van deze instellingen bij de vaststelling en verdeling van de nieuwbouwprogramma's, anderzijds hebben ook andere partijen hierbij grote belangen, zoals beleggers, huurders en woningzoekenden. Zij vroegen de regering nader op deze vragen in te gaan en daarbij tevens te betrekken het argument dat de gewenste verzelfstandiging van de toegelaten instellingen zich niet verhoudt met deze uitzonderingspositie.

De leden van de P.v.d.A.-fractie achtten hun argumentatie om de uitgangspunten van het subsidiebeleid in de wet op te nemen, zoals ook door de Enquêtecommissie Bouwsubsidies werd aanbevolen, niet overtuigend weerlegd. Naar de mening van de leden van de fractie van de P.v.d.A. betrof het hier één van de belangrijkste aanbevelingen van de Enquêtecommissie. Het onderscheid tussen budgetteringsmethodiek en planfiguur rechtvaardigt de conclusie van de regering niet, zo meenden deze leden.

De leden behorend tot de fractie van de P.v.d.A. konden zich niet vinden in hetgeen de regering antwoordt ten aanzien van het primaat van de toegelaten instellingen voor wat betreft de woningbouw. Deze leden waren van mening dat de belangen van woningbedrijven om tenminste vervangende nieuwbouw te kunnen plegen opwegen tegen het nadeel van het vooruitlopen op een discussie die nog moet worden gevoerd. Deze leden waren de mening toegedaan, dat gemeentelijke woningbedrijven op dezelfde manier moeten kunnen functioneren als toegelaten instellingen, zodat het primaatbeginsel principiële onjuist is. Wanneer de uitkomst van de behandeling van de aangekondigde nota «gemeentelijke woningbedrijven» daartoe aanleiding geeft, kan zulks alsnog in de wet worden ingebracht.

De leden van de V.V.D.-fractie constateerden dat de regering de noodzaak van vastlegging in of krachtens de wet van de planprocedure verdedigt door verwijzing naar het herziene artikel 116 in het ontwerp voor een nieuwe Gemeentewet (kamerstuk 19 403) en naar het daaraan voorafgegane initiatiefvoorstel van de leden Wiebenga en Te Veldhuis (kamerstuk 20 001). Naar het oordeel van de leden van de V.V.D.-fractie

geschiedt dat in zoverre onterecht, dat hiermee nog geenszins is aangetoond waarom het in dit geval nodig is om aan gemeenten een planprocedure op te leggen – want dat is immers de basisveronderstelling, die aan het gewijzigde artikel 116 vooraf gaat. Verder achtten zij onvoldoende termen aanwezig om ook de vrije sector onder de regulering te brengen; de regering heeft trouwens zelf aangekondigd, de regulering van de vrije sector te zullen afschaffen. Zij stelden daarom prijs op een nadere onderbouwing van de noodzaak van een dergelijke zware regulering in het algemeen en voor de vrije sector in het bijzonder. Daarbij waren zij wel bereid te erkennen, dat toepassing van artikel 122 noodzakelijk kan zijn voor de verplichting van gemeenten tot het leveren van gegevens (in dat artikel betiteld als «systematische informatie»); maar dat behoeft toch niet te impliceren dat dan ook de toedeling van de contingenten op basis van die gegevens als «plan» in de zin van artikel 116 moet worden aangemerkt?

De leden van de S.G.P.-fractie hadden geconstateerd dat de regering het aanvankelijke voorstel heeft afgeslankt zodat slechts de hoofdlijnen in de wet worden geregeld en de uitwerking plaatsvindt bij of krachtens algemene maatregel van bestuur. De indruk zou kunnen worden gewekt dat hiermee de trend van de discussie over de Nota Volkshuisvesting in de jaren Negentig is gezet. De leden van de S.G.P.-fractie wensten in dit verband te benadrukken dat de discussie over het toekomstige volkshuisvestingsbeleid ten principale nog moet plaatsvinden. In afwachting van de nog te voeren discussie konden zij voorlopig instemmen met de nu voorgestelde regeling.

Met betrekking tot de hardheid van een meerjarige toezegging van de gemeenten hadden de leden van de S.G.P.-fractie geen concrete percentages in gedachten gehad, zoals in de memorie van antwoord wordt gesuggereerd. Zij hadden de aandacht gevraagd voor een minimumgarantie. Op deze suggestie verkregen zij gaarne nog een antwoord.

De leden van de S.G.P.-fractie betreurden het dat zij nog steeds geen kennis hadden kunnen nemen van de toegezegde nota over de bestuurlijke en financiële positie van de gemeentelijke woningbedrijven. Zij informeerden naar de reden van vertraging.

Het lid van de G.P.V.-fractie stemde in met het nadere voorstel met betrekking tot planning en programmering alleen de hoofdlijnen in de wet op te nemen. Terecht hebben de bewindslieden ervan afgezien deze materie geheel uit het wetsvoorstel te verwijderen. Wel rees bij hem de vraag of uit een oogpunt van deregulering winst geboekt wordt bij een regeling op hoofdlijnen in de wet en uitwerking in een algemene maatregel van bestuur en wellicht nog lagere regelingen.

#### **Hoofdstuk 4. Financiële en bestuurlijke lasten**

De leden van de fractie van D66 waren, ondanks het feit dat de indieners ook naar aanleiding van opmerkingen hierover van andere fracties nader zijn ingegaan op de decentralisatie en de dereguleringsaspecten van dit voorstel, nog niet geheel overtuigd of nu wel echt sprake is van werkelijke decentralisatie en deregulering. Ze waren verbaasd over de opmerkingen dat deze decentralisatie geen extra lastenverzwaring voor de gemeenten zou inhouden. De verbazing werd versterkt door de stellige bewering van de VNG dat men het in die kringen daar absoluut niet mee eens is en dat wel degelijk rekening gehouden moet worden met toenemende bestuurlijke lasten. Deze leden zouden dan ook een nadere onderbouwing van de financiële gevolgen van de invoering van deze wet op prijs stellen.

De leden van de S.G.P.-fractie vroegen de regering of er overeenstemming bestaat met de VNG over de financiële compensatie in verband met de invoering van de herziene Woningwet.

## **Hoofdstuk 5. Artikelen**

### *Artikel 6*

De leden van de fractie van de P.v.d.A. wensten van de regering een nadere onderbouwing van de stelling dat gemeenten nogal eens afbreuk doen aan de bepalingen van de model bouwverordening, gezien ook de reactie van de VNG op dit punt. Zij vreesden dat het vrijwel uitsluiten van vrijstelling in de praktijk tot problemen kan leiden.

### *Artikel 7*

De voorgestelde wijzigingen in dit artikel stemden de leden van de P.v.d.A.-fractie slechts gedeeltelijk tevreden. Zij achtten de aanvulling van het tweede lid, in combinatie met de aanwijzingsbevoegdheid van het vierde lid voldoende instrumentarium en de verdeling van verantwoordelijkheden tussen gemeenten en toegelaten instelling in goede banen te leiden. Echter de reactie van de Raad voor het Binnenlands Bestuur bevestigden deze leden in hun fundamentele kritiek op de inrichting van het fonds, die door eerdergenoemde wijzigingen nog onvoldoende worden weggenomen. Het ware beter om in de algemene maatregel van bestuur deze maatregelen te treffen, zodat niet naar het zware sanctiemiddel van de aanwijzing gegrepen hoeft te worden. Deze leden verzochten de regering expliciet in te gaan op het advies van de Raad voor het Binnenlands Bestuur, en daarbij aan te geven welke voorstellen de regering denkt te doen om aan de kritiek van de Raad tegemoet te komen.

### *Artikel 8, vijfde lid*

Het had de leden van de S.G.P.-fractie bevreemd dat de bepalingen omtrent parkeervoorzieningen zullen worden opgenomen in het Bouwbesluit, deel niet tot bewoning bestemde gebouwen. Zij waren van oordeel dat hiermee de scheiding tussen de technische voorschriften (Bouwbesluit) en planologische en andere onderwerpen (bouwverordening) wordt doorbroken. Parkeervoorzieningen zijn toch aan te merken als een stedenbouwkundige aangelegenheid en niet als een technisch voorschrift?

### *Artikel 9*

Het lid van de G.P.V.-fractie vroeg of het tweede lid van toepassing zal zijn ten aanzien van alle bestemmingsplannen of alleen ten aanzien van bestemmingsplannen welke na de inwerkingtreding van de wet in procedure worden gebracht.

### *Artikel 14*

Het lid van de G.P.V.-fractie vond de reactie van de bewindslieden op zijn opmerkingen ten aanzien van het derde lid merkwaardig. Zij erkennen dat het problematisch kan zijn uit te maken wie als hoofdbewoner moet worden beschouwd nu zij de aanduiding «hoofd van het gezin» als discriminatoir beschouwen. In feite echter verleggen zij het probleem naar burgemeester en wethouders, die dan maar elke bewoner van de woning moeten aanschrijven. Waarom spreken zij voorts in het door dit lid genoemde voorbeeld van een gezin van man, vrouw en twee

kinderen niet over deze kinderen? Zij behoren toch ook tot «elke afzonderlijke bewoner» in de zin van het derde lid? De wetstekst laat toch geen ruimte hierbij onderscheid te maken tussen ouders en (oudere of jongere) kinderen?

#### *Artikel 28*

De leden van de P.v.d.A.-fractie vroegen of de regering de opvatting van de Raad voor de Vastgoedinformatie deelt dat de registratie van publiekrechtelijke beperkingen *in principe* zo dicht mogelijk bij de bron (de opleggende instantie zijnde in circa 90% van de gevallen de gemeente) zou moeten worden geregistreerd? Zou het anderzijds wellicht overweging verdienen op dit punt een wettelijke voorziening te treffen, houdende regelen met betrekking tot de registratie van publiekrechtelijke beperkingen? Daarbij zou tevens een verplichting overwogen kunnen worden voor gemeenten om publiekrechtelijke beperkingen, uit oogpunt van ondersteuning aan het rechtsverkeer, aan de Rijksdienst van het Kadaster en de Openbare Registers te leveren met als doel deze aan te tekenen in de Automatische Kadastrale Registratie.

#### *Artikel 29*

Het lid van de G.P.V.-fractie vroeg of de bewindslieden kunnen duidelijk maken waarom op grond van de voorgestelde wetstekst niet gevreesd behoeft te worden voor een praktijk waarbij de ontruimings-termijn telkens met een jaar zal worden verlengd, terwijl dit in het verleden vele malen is gebeurd. Ook toen viel deze praktijk toch niet te rijmen met de bedoeling van het instrument van onbewoonbaarverklaring?

#### *Artikel 32*

Het lid van de G.P.V.-fractie kon de bewindslieden in hun antwoord op zijn opmerkingen over het voorgestelde tweede lid niet meer volgen. Zijn opmerkingen waren geïnspireerd door de mededeling in de memorie van toelichting (bladzijde 54), dat de voorgestelde wetstekst de kring van personen voor wie het verbod van het eerste lid niet geldt beperkt. Dit verbod geldt nu ook ten aanzien van leden van het gezin die niet ten tijde van het aanbrengen van het kenteken de woning reeds gedurende ten minste zes maanden hebben bewoond. Naar zijn mening betekent dit, dat gezinshereniging in de onbewoonbaar verklaarde woning niet mogelijk is. Dat ging hem veel te ver.

In de memorie van antwoord wordt deze conclusie onjuist genoemd. Op zichzelf stemde hem dit tevreden, maar de tekst van het tweede lid en van de memorie van toelichting wijzen zijns inziens in een andere richting.

#### *Artikel 41*

Het lid van de G.P.V.-fractie was erkentelijk voor de uiteenzetting over de gang van zaken bij de bouw van een meldingsplichtig bouwwerk zonder melding. Hij betwijfelde echter of in dat geval gesproken kan worden van handelen in strijd met artikel 41, op overtreding waarvan artikel 109 straf bedreigt. Artikel 41 legt in feite geen meldingsplicht op (*tegen niet nakoming waarvan straf wordt bedreigd*) maar ontheft van de verplichting van een bouwvergunning in geval een melding plaatsvindt. Is het dan ook niet juister het bouwen van een meldingsplichtig bouwwerk zonder melding te beschouwen als het bouwen zonder vergunning in de zin van artikel 40?

#### *Artikel 42*

Nu de antennemast of een schotelantenne niet worden beschouwd als een antenne in strikte zin, vroegen de leden van de S.G.P.-fractie onder welke categorie deze bouwwerken vallen.

#### *Artikel 45*

Het lid van de G.P.V.-fractie was niet overtuigd door het antwoord van de bewindslieden op zijn vragen over het tijdstip van indiening van de aanvraag om bouwvergunning. Weliswaar dienen in de bouwverordening voorschriften te worden gegeven omtrent het indienen van een aanvraag om vergunning en zullen die voorschriften moeten zijn nageleefd. Maar hoe kan objectief en voor ieder herkenbaar worden vastgesteld wanneer dit moment is aangebroken als er een soepele vorm van vooroverleg plaatsvindt? Naar zijn mening kan dit niet eenzijdig door de aanvrager gebeuren. Dit lid verwees naar de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne, welke in vergelijkbare situatie voorziet in een bewijs van ontvangst. Zonder te willen pleiten voor een dergelijke extra regulering in de Woningwet meende hij wel dat de regering onvoldoende garanties biedt om rechtsgevolgen te kunnen verbinden aan het verstrijken van een termijn welke niet steeds objectief is te bepalen.

#### *Artikel 71*

Het lid van de G.P.V.-fractie bleef van mening, dat in de wetstekst niet gesproken kan worden van een besluit van de Tweede Kamer tot wijziging van het programma. Het optreden van de Tweede Kamer als mede-wetgever kan de minister wel nopen tot afwijking van de in artikel 70 bedoelde vaststelling, maar het aanbrengen van wijzigingen in het programma blijft een besluit van de minister.

#### *Artikel 102*

Het lid van de G.P.V.-fractie behield ernstige bedenkingen tegen de mogelijkheid het bouw- en woningtoezicht op te dragen aan particuliere bedrijven. Het toezicht op de naleving van wettelijke voorschriften is een publiekrechtelijke verantwoordelijkheid van de overheid, welke niet in handen gelegd kan worden van bij voorbeeld aan raadgevend ingenieursbureau. Zou het naar de mening van de bewindslieden ook mogelijk zijn leden van zo'n bureau opsporingsbevoegdheid te verlenen?

Moeite had dit lid ook nog met de voorgestelde regeling inzake het stilleggen van de bouw. Hij was het ermee eens, dat daarbij als regel geen sprake zal zijn van een beschikking, zodat de weg naar de administratieve rechter niet open staat. Is het dan wel juist, dat als geen gehoor wordt gegeven aan de sommatie van een aangewezen ambtenaar bijstand van de sterke arm kan worden gevraagd door deze ambtenaar? Is dan niet het moment aangebroken waarop het verantwoordelijke bestuur moet worden ingeschakeld, hetzij burgemeester en wethouders hetzij de burgemeester als hoofd van de plaatselijke politie?

### **Nota van wijziging**

De leden van de S.G.P.-fractie namen aan dat onderdeel I als volgt moet worden gelezen: In artikel 1, eerste lid, vervalt onderdeel 1.

Tevens gingen zij er van uit dat in onderdeel IX bedoeld wordt op de Monumentenwet 1988, die per 1 januari 1989 in werking is getreden.

De voorzitter van de commissie,  
Schaefer

De griffier van de commissie,  
Hordijk